

AYOLLARDA KO'P UCHRAYDIGAN MIOMA KASALLIGI, SABABLARI, DAVOSI.

Xo'jamberdiyeva Yulduzxon Ne'matovna

*Xo'jaobod Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi
Akusherlik va ginekologiya fani o'qituvchisi.*

Bachadon miomasi – bu bachadonning biriktiruvchi to'qima va mushak tolalarining o'simtasimon o'sishi. Joylashuvi va rivojlanish xususiyatiga ko'ra u uch turga bo'linadi:

- bachadon devori ichidagi o'sish - intramural mioma;
- bachadon bo'shlig'ida o'sish - submukoz mioma;
- bachadondan tashqarida o'sish - subseroz mioma.

Bundan tashqari, bachadon bo'yni miomasi mavjud. Agar u yetarli darajada davolanmasa, qinga qarab o'sishi mumkin. 35 yosh atrofidagi ayollarning o'rtacha 40 foizida bachadon miomasi bor.

Sabablari

Gormonal fonning beqarorligi tufayli bachadon hujayralari homiladorlik paytida bo'lgani kabi faol bo'lib, miyomatoz tugunlar paydo bo'lishiga olib keladi. Hissa qo'shadigan omillar:

- reproduktiv organlarda jarrohlik manipulyatsiyasi (og'ir tug'ruq, abort);
- irsiy moyillik;
- boshqa kasalliklar (diabet, gipertireoz, semirish va gipertenziya);
- jinsiy hayotda uyg'unlikning yo'qligi.

Kasallik belgilari

Bachadon miomasining rivojlanishi dastlab belgilersiz kechadi. Keyingi bosqichlarda, bachadon miomasi tashxisi qo'yilganda, alomatlar odatda quyidagicha bo'ladi:

- kuchli siklik qon ketish;
- uzoq muddatli og'riqlar;
- homila tushishi;
- ichak va siydik pufagidagi muammolar;
- anemiya.

Diagnostika

Alomatlar noaniq bo'lishi mumkin, shuning uchun davolanishni tayinlashdan oldin [shifokorlar ultratovush nurlari](#), [gisteroskopiya](#), [MRT](#) yoki [laparoskopiya](#) yordamida tashxis qo'yishlari kerak

Miomani qanday aniqlash mumkin?

Yangi boshlangan bachadon miomasi ginekologik kasalliklarga chalingan ayollarning 25-30 foizida tashxis qilinadi. Miyoma - miyometrium to'qimalarida - bachadonning mushak qatlamida hosil bo'lgan yaxshi xulqli o'sma.

Ko'pincha patologiya gormonal uzilishlar fonida yuzaga keladi, sabablar orasida yallig'lanish kasalliklari, abort, immunitetning pasayishi va irsiy moyillik ham mavjud.

Bachadon miomasining turlari:

Neoplazmalarning paydo bo'lish joyiga qarab, quyidagi turdagi miomalar tashxis qilinadi.

Bachadonning subseroz miomasi: tugunlar bachadonning tashqi tomonidan ingichka yoki yog'on taglik yordamida seroz qobiq ostida joylashgadi. Subseroz tugunlar eng alomatsiz tugunlar turidir, ular uzoq vaqt davomida alomatlarni keltirib chiqarmaydilar, hatto yetarlicha katta hajmga yetishganda ham.

Submukozal bachadon miomasi: tugunlar ichkarida, bachadon bo'shlig'ida, shilliq qavat ostida joylashadi. Ular uch turga bo'linadi. Nolinchi tugun turi bachadon bo'shlig'ida to'liq joylashgan. Birinchi turdagi tugun taxminan yarmiga, ikkinchisi esa 30% dan kamroq bo'rtib chiqadi. Submukozal tugunlarning alomatlari erta ko'rinadi, ular ko'pincha homiladorlik bilan bog'liq muammolarni keltirib chiqaradi. Hatto kichik submukozal mioma (1-2 sm) hayz ko'rish paytida qon ketishiga olib keladi.

Intramural yoki interstitsial (mushak ichi yoki mushak oralig'idagi) bachadon miomasi: tugunlar o'rta mushak qatlamida joylashgan. Ular bachadon bo'shlig'iga yoki seroz membranaga yaqinroq joylashgan bo'lishi mumkin. Ko'pincha, ularning kattaligi

tufayli ular bachadonning hajmini sezilarli darajada oshirishi, bachadon bo'shlig'ini tashqaridan siqib chiqarishi yoki qo'shni organlarga (siydik pufagi, to'g'ri ichak) bosishi mumkin.

Bachadon miomasi alomatlari va tashxis usullari

Tibbiy adabiyotda miomaning ko'plab alomatlari tasvirlangan, ammo ko'pincha ularning uchtasi haqida gap boradi:

- **Hayz qon ketishining ko'payishi.**

- **Katta mioma siydik pufagi yoki ichakka bosim berishi mumkin, natijada siyish va najas jarayonlari yomonlashadi.**

- **Qorin bo'shlig'ining kattalashishi. Ko'p ayollar bu alomatni e'tiborsiz qoldiradilar, chunki ular qorin chiqishini ortiqcha vazn tufayli deb o'ylashadi.**

Boshqa mumkin bo'lgan alomatlar: pastki qorinda, belda, oyoqlarda og'riq, jinsiy aloqa paytida og'riq. Shuni esda tutish kerakki, bu belgilar o'ziga xos emas va ko'pincha boshqa kasalliklarni ham ko'rsatishi mumkin.

Alomatlar va davolash taktikasini tanlash bachadon miomasining turiga bog'liq bo'lib, u o'z navbatida tugunlarning joylashuvi bilan belgilanadi.

Davolash

So'nggi yillarda turli xil davolash usullarining kombinatsiyasi qo'llanilmoqda, ular orasida: terapiya, apparatli davolash, jarrohlik.

Fertil ayollarni davolash dasturining asosiy maqsadi bachadonni saqlab qolish va homilador bo'lish imkoniyatidir. Agar bachadon miomasi juda katta bo'lmasa, operatsiya o'tkazilmaydi, gormon terapiyasi, EMA va FUz-ablatsiya usullari, o'simlik dori-darmonlari, girudoterapiya qo'llaniladi.

Agar ushbu usullar samarasiz bo'lsa, bachadon miomasini olib tashlash (miyomektomiya) odatda laparoskopiya yordamida amalga oshiriladi.

Murakkab holatlarda yoki mioma oyoqlarini burish paytida, shoshilinch davolanish zarur bo'lganda, gisterektomiya qo'llaniladi, bu esa ayolni farzand ko'rish imkoniyatidan mahrum qiladi. Shu bilan birga, bu bugungi kunda miomani to'liq davolashning yagona usuli.

Xavfli jihatlari

Miyomatoz tugunlarning rivojlanishi bachadonni olib tashlash zaruratiga olib kelishi mumkin. Mioma oyog'ining burilishi peritonitni keltirib chiqaradi, bu homiladorlik paytida bolani nobud bo'lishiga va onaning hayotiga tahdid solishiga olib keladi. Davolash amalga oshirilmagan bachadon miomasi sarkomaga aylanishi, buyraklarning normal faoliyatini buzishi va endometrioz dinamikasini tezlashtirishi mumkin.

Oldini olish

- muntazam ginekologik nazorat;
- abortni minimallashtirish;

- jismoniy faollik.

Xavf guruhi

35 yoshdan oshgan, jinsiy aloqasi qilmaydigan, abort qilgan, boshqa kasalliklarga chalingan yoki gormonal kasalliklarga chalingan ayollar xavf ostida hisoblanadi

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. M.A Fozilbekova.X.S.Zaynutdinova.Akusherlik va ginekologiyada hamshiralik ishi.Toshkent-2007 y"O'qituvchi"
2. YA.N.Allayopov."Onalikda hamshiralik parvarishi"Toshkent-2012"Voriz nashriyot"
3. L.N.Yarashova."Ayollarda parvarish xususiyati"Toshkent-2014y "Ilm ziyo"
4. YA.N.Allayopov."Onalikda hamshiralik parvarishi"Toshkent-2017 "Voriz nashriyot"
5. YA.N.Allayopov."Akusherlik va ginekologiya" Toshkent-2017 "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"Toshkent-2017y.

Internet saytlar ro'yhati.

1. Ziyonet.uz.
2. Med.uz.
3. Minzdrav. uz.
4. Tma.uz